

ปัจจัยเกื้อหนุนงานประกันคุณภาพการศึกษา : ในมุมมองของข้าพเจ้า

น.อ.หญิง นงเยาว์ ศิริสนธิ
อาจารย์ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

สืบเนื่องจากการที่ผู้เขียนได้รับโอกาสให้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาในสถาบันการศึกษาของกองทัพ รุ่นที่ ๔ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๐ ระยะเวลา ๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๑ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ณ กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด และวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (วพบ.) โดยผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ๗ ประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตรจาก กองบัญชาการทหารสูงสุด, กองทัพบก, กองทัพเรือ, กองทัพอากาศ จำนวน ๔๗ นาย และผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์จากโรงเรียนเตรียมทหาร ๓ นาย และจากกรมกำลังพลทหารเรือ ๒ นาย แบ่งผู้เข้าร่วมประชุม ๗ ออกเป็น ๔ กลุ่ม ๆ ละ ๑๑ - ๑๒ นาย สำหรับโรงเรียนนายเรือได้จัดส่งนายทหารสัญญาบัตรเข้าร่วมประชุม ๗ ในครั้งนี้จำนวน ๕ นาย โดยมี น.อ.สมศักดิ์ แจ่มแจ้ง ผู้อำนวยการกองวิชาวิศวกรรมเครื่องกลเรือ ฝ่ายศึกษา โรงเรียนนายเรือ เป็นหัวหน้าคณะ ในการนี้ผู้เขียนขออนุญาตนำเสนอสาระของการประชุม ๗ และประโยชน์ที่ได้รับรวมทั้งข้อคิดเห็นบางประการของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านได้พอสมควร

ในวันแรกของการประชุม ๗ หลังจากพิธีเปิดการประชุม ๗ ซึ่งมี เจ้ากรมยุทธศึกษาทหาร เป็นประธานเสร็จสิ้นแล้ว เป็นการฟังบรรยายพิเศษจากวิทยากรรับเชิญที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านประกันคุณภาพการศึกษา เริ่มด้วยการบรรยายพิเศษเรื่อง "องค์กรแห่งการเรียนรู้กับงานประกันคุณภาพการศึกษา" โดย พล.ท.ประสิทธิ์ชัย พิบูลรัตน์ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหาร การบรรยายในครั้งนี้ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับองค์การเอื้อการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายถึงสถานที่ที่ซึ่งบุคลากรแต่ละคน แต่ละกลุ่มทั่วทั้งองค์กรมีอิสระในการเรียนรู้ สร้างความรู้ที่หลากหลายร่วมกัน แบ่งปันความรู้และเพิ่มพูนสมรรถนะและศักยภาพที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง การตระหนักในความสำคัญขององค์การเอื้อการเรียนรู้ของทุกสถาบันการศึกษาจึงเป็นฐานความคิดที่สำคัญที่จะนำไปใช้กับงานประกันคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดีและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ต่อมาเป็นการบรรยายเรื่อง "วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ." โดย พล.ต.ศ.พญ.วณิชวรรณพฤกษ์ ปัจจุบันท่านเป็นผู้ตรวจสอบ ๗ ของ สมศ. และเกษียณอายุราชการแล้ว ท่านได้ให้ความรู้ในเรื่องของเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งมาตรฐานและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ มีดังนี้ คือ :-

มาตรฐานที่ ๑ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต
 มาตรฐานที่ ๒ มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
 มาตรฐานที่ ๓ มาตรฐานด้านการบริการทางวิชาการ
 มาตรฐานที่ ๔ มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
 มาตรฐานที่ ๕ มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร
 มาตรฐานที่ ๖ มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
 มาตรฐานที่ ๗ มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ รวมถึงลำดับขั้นตอนในการตรวจสอบ
 สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการตรวจเยี่ยมก่อน เพื่อดูความพร้อมของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา
 ซึ่งมีประมาณ ๒๐๐ แห่งทั่วประเทศ

ต่อมาเป็นการบรรยายเรื่อง “วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกขั้นพื้นฐานของ สมศ.” โดย
 พ.อ.สมนึก ศิลาวงษ์ อดีตเป็นอาจารย์สอนของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และลาออกก่อน
 เกษียณอายุราชการ ปัจจุบันเป็นผู้ตรวจสอบ ฯ ของ สมศ. ท่านได้ให้ความรู้ในเรื่องเกณฑ์การประเมิน
 คุณภาพภายนอก เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการตรวจประเมินรอบ
 ที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) ซึ่งกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ ๓ ด้าน มี ๑๔ มาตรฐานดังนี้ คือ

มาตรฐานด้านผู้เรียน

- มาตรฐานที่ ๑ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
 มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
 มาตรฐานที่ ๓ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
 มาตรฐานที่ ๔ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มี
 ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์
 มาตรฐานที่ ๕ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
 มาตรฐานที่ ๖ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
 อย่างต่อเนื่อง
 มาตรฐานที่ ๗ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ
 มีเจตคติที่ดี

มาตรฐานด้านครู

- มาตรฐานที่ ๑ ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ
 มาตรฐานที่ ๒ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

- มาตรฐานที่ ๑ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ
- มาตรฐานที่ ๒ สถานศึกษามีการจัดองค์การ โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ
ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา
- มาตรฐานที่ ๓ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ ๔ สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอน
ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ ๕ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา
การศึกษา

นอกจากนี้แล้วโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร บางแห่งผู้บริหารโรงเรียนมีความพยายามที่จะผลักดันให้โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานถึงแม้ว่าจะมีทรัพยากรในการบริหารจัดการไม่มากนัก รวมทั้งนักเรียนของโรงเรียนบางส่วนยังขาดแคลน เช่น นักเรียนใส่รองเท้าขาดมาโรงเรียนหรือไม่มีรองเท้าใส่มาโรงเรียน เป็นต้น ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุม ฯ มองเห็นภาพรวมและเข้าใจสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ต่อมาเป็นการบรรยายเรื่อง “การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของกองทัพ” โดย พ.อ.พลทรัพย์ บุญวานิช และ น.อ.วิบูลย์ชัย ไพบูลย์ศิริ นายทหารผู้รับผิดชอบโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฯ ของ กรมยุทธศึกษาทหาร ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของกองทัพในรอบที่ ๒ ขั้นตอนการตรวจสอบและการสืบค้นข้อมูล โดยการตรวจสอบเอกสารในพื้นที่ การสัมภาษณ์อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง การตรวจเยี่ยมห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน การตรวจเยี่ยมหน่วยงานสนับสนุนต่าง ๆ และการศึกษาจาก Website ของสถาบัน ซึ่งให้ประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ฯ เป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน

ในวันที่สองของการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฯ เป็นการฟังบรรยายเรื่อง “การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก” โดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จำนวน ๗ นาย เป็นผู้บรรยายในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่แต่ละฝ่ายรับผิดชอบอยู่ โดยสรุปประเด็นที่สำคัญคือ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เป็นสถาบันอยู่ในกลุ่มที่ ๔ “กลุ่มผลิตบัณฑิต” ใช้เกณฑ์การประเมินแต่ละตัวบ่งชี้ของรายมาตรฐาน มี ๗ มาตรฐาน ๓๙ ตัวบ่งชี้ เริ่มดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเมื่อปีการศึกษา ๒๕๔๑ และพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในรอบแรกเมื่อ ๒๒ - ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในรอบที่สอง เมื่อ ๑๙ - ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ผลการตรวจประเมินในรอบนี้ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน โดยได้

คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ ๔.๕๗ จากคะแนนเต็ม ๕.๐๐ ซึ่งอยู่ในระดับที่ ดีมาก

ในช่วงปลายวันที่สองของการประชุม ฯ มีการมอบหมายให้แต่ละกลุ่ม กำหนดประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และผู้ช่วยของแต่ละกลุ่ม มีการแบ่งผู้รับผิดชอบทำการตรวจสอบและประเมินในแต่ละมาตรฐานและการเขียนรายงานส่งวิทยากรประจำกลุ่ม ฝึกปฏิบัติการอ่านรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและเอกสารหลักฐานอ้างอิง วางแผนปฏิบัติการและสืบค้นข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติการเป็นผู้ตรวจประเมินคุณภาพ การศึกษาที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกตามที่กำหนดไว้ในโครงการประชุม ฯ

ในวันที่สามของการประชุม เป็นการฝึกปฏิบัติที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้แนะนำเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล กองทัพบก สรุปผลการดำเนินการประกันคุณภาพ และตอบข้อซักถามต่าง ๆ ในช่วงบ่ายเป็นการฝึก ปฏิบัติการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบข้อมูลหลักฐานในพื้นที่ปฏิบัติการ และเอกสาร ตรวจเยี่ยมห้องปฏิบัติการ ห้องสารสนเทศ ห้องสมุด ห้องประกอบการเรียนอื่น ๆ หน่วยงานสนับสนุน ต่าง ๆ มีการสัมภาษณ์อาจารย์ นักเรียนพยาบาล เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพิจารณา สรุปรายงาน รวมทั้งการวิเคราะห์เพื่อหาจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงของหน่วยที่รับการประเมิน

ในวันที่สี่ของการประชุม ซึ่งยังคงเป็นการฝึกปฏิบัติที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ช่วงเช้าเป็น การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสถาบัน (ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก) ผู้บริหารระดับกอง (ผู้อำนวยการกองการศึกษา, กองการปกครอง) ผู้บริหารระดับภาควิชา และ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ส่วนในช่วงบ่ายมีการแบ่งกลุ่มสัมมนาเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ตรวจสอบมาแล้ว

ในวันสุดท้ายของการประชุมเชิงปฏิบัติการ ช่วงเช้ายังคงเป็นการแบ่งกลุ่มสัมมนาของสมาชิกใน กลุ่ม สำหรับในช่วงบ่ายเป็นการแถลงผลการตรวจสอบและประเมินของแต่ละกลุ่ม โดยมีผู้แทนของ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ตอบข้อซักถามและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กลุ่มผู้ฝึกปฏิบัติด้วย หลังจากนั้น เป็นพิธีมอบโล่ที่ระลึกขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และพิธีแจกประกาศนียบัตรให้แก่ผู้เข้าร่วม ประชุม ฯ และพิธีปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฯ

จากความรู้และประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้รับในช่วงระยะเวลา ๕ วัน นับว่าให้คุณประโยชน์อย่าง มากมายสำหรับที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเอื้อต่อระบบประกัน คุณภาพการศึกษาของหน่วย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกำลังพลทุกนาย นอกจากนั้นผู้เขียนยังได้ข้อคิด หลายประการเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย พยาบาลกองทัพบก จะขออนุญาตนำเสนอในแต่ละประเด็น ดังนี้

- ผู้นำหน่วย เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เนื่องจากผู้นำหน่วยจะมีบทบาทมากในการที่จะขับเคลื่อน กลไกของการประกันคุณภาพ ฯ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ขจัดอุปสรรคปัญหาและ พัฒนาได้ต่อเนื่อง ผู้นำหน่วยควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและให้ความสำคัญเรื่องนี้อย่างจริงจัง เข้าร่วมประชุม

ปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือทีมงานประกันคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ติดตามผลงานตลอดเวลา

- พฤติกรรมองค์กร จะเห็นได้ชัดถึงการทำงานเป็นทีม มีความสามัคคีในหมู่คณะ การให้ความร่วมมือในทุกภาคส่วน ทุกคนมีเป้าหมายหรือจุดประสงค์เดียวกัน พร้อมทั้งจะพากันไปสู่ความสำเร็จ เป็นบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จเป็นอย่างดี

- การแต่งตั้ง "คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา" มีการกำหนดเจ้าภาพ ที่รับผิดชอบแต่ละมาตรฐาน ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานครบถ้วน หลักการคือให้หน่วยงานประกันคุณภาพเข้าไปในภารกิจของตนเองเพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงความสำเร็จและมุ่งไปสู่ความสำเร็จร่วมกันโดยไม่กระทบต่อการทำงานประจำในหน้าที่

- งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ เนื่องจาก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เปิดสอบรับนักเรียนจำนวนหนึ่งโดยใช้ทุนของทางราชการ นักเรียนอีกจำนวนหนึ่ง วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก รับเข้ามาเรียนโดยให้นักเรียนใช้ทุนส่วนตัว ซึ่งค่าเล่าเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของรายรับสถานศึกษานี้ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก สามารถนำมาบริหารจัดการเพื่อพัฒนาหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเห็นผลชัดเจน

- บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้สนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับความรู้ที่สูงขึ้นถึงปริญญาเอก ถึงแม้ว่าอาจารย์จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเรียนเอง นอกจากนี้ยังได้จัดส่งอาจารย์และบุคลากรด้านอื่น ๆ เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการที่จัดโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรและหน่วยงาน ทั้งสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรือร่วมมือกับสถาบันอื่น จัดทำวารสารของ วพบ. ให้เข้าสู่ฐานข้อมูล TCI (Thai Journal Citation Index) เพื่อพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติงบประมาณในการทำงานวิจัยและกำหนดงานวิจัยให้เป็นภาระงานของอาจารย์ ซึ่งงานวิจัยมีทั้งในระดับสถาบันได้รับเงินอุดหนุน ได้นำเสนอผลงานในระดับชาติ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ อีกทั้งยังมีงานวิจัยในระดับเล็กลงมา เช่น งานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยเฉพาะในรูปแบบของการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- แต่งตั้ง "คณะกรรมการบริการวิชาการ" เนืองด้วยวิชาชีพพยาบาลซึ่งเอื้อต่อการให้บริการ ทำให้วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกมีโครงการบริการวิชาการที่ครอบคลุมทั้งด้านการให้ความรู้ทางวิชาการ และการให้บริการด้านสุขภาพซึ่งกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กำลังพลทหารและประชาชนทั่วไป อีกทั้งมีการเผยแพร่ข้อมูลด้านการบริการทางวิชาการ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม และผลการดำเนินงานเข้าไปในเว็บไซต์ของสถาบัน ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงการให้และบริการ

- แต่งตั้ง "คณะกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม" โดยจัดให้มีโครงการ/กิจกรรมในการอนุรักษ์ พัฒนาและสร้างเสริมเอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรม มากมายหลากหลายรูปแบบ ให้แก่นักเรียนพยาบาล

ซึ่งทั้งหมดเป็นนักเรียนประจำ ทำให้เอื้อต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

- แต่งตั้ง "คณะกรรมการบริหารทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้" วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีอาคาร ๕ อาคาร โดยอาคารกองการศึกษา มีห้องเรียนจำนวน ๕ ห้อง ห้องสัมมนา ๑๐ ห้อง ห้องสอบ ๒ ห้อง ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ ๑ ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา ๑ ห้อง ห้องเรียนทุกห้องมีสื่อโสตทัศนูปกรณ์ประจำ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การที่มีคณะกรรมการบริหารการจัดการทำให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- บุคลากรในวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันเดียวกัน คือวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก หรือที่เรียกว่า "ลูกหม้อเดียวกัน" จึงเห็นได้ชัดเจนในเรื่องของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การทำงานที่ประสานความร่วมมือกัน มีคำพูดว่า "เราจะติกันเอง แต่จะไม่ยอมให้ผู้อื่นมาตีเรา" แสดงให้เห็นว่าทุกคนมีความสามัคคี มีขวัญและกำลังใจที่ดี อีกทั้งผู้นำหน่วยต้องให้ความสำคัญคุณธรรมในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งประเด็นนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญมากในเรื่องของการพัฒนาบุคลากร

จากปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเพียงมุมมองของผู้เขียนเท่านั้น อาจจะมีบางท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยแล้วแต่จะพิจารณา สำหรับผู้อ่านที่สนใจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพ ฯ แล้วนำข้อคิดนี้ไปพิจารณา หากมีประเด็นที่เห็นว่าดีจะนำมาปรับใช้ก็อาจจะพอมีประโยชน์อยู่บ้าง ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนในฐานะอาจารย์ของทั้งท้ายไว้ว่า "หากสถาบัน ต้องการการรับรองมาตรฐานจำเป็นต้องรักษามาตรฐานของสถาบันไว้ให้ดี อีกทั้งต้องให้การศึกษาควบคู่คุณธรรมนำกิจกรรม จึงจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน"

อ้างอิง

กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด. คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการศึกษาของกองทัพ. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันการศึกษาของกองทัพ วันที่ ๔ วันที่ ๑๑ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๐. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. รายงานการประเมินตนเองเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอก. ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐. ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre) เข้าถึงได้จาก www.kmutt.ac.th